

No 't critico Encarnació
 si 't presentas escotada
 pero crech que la caló
 ja es una cosa passada.
 ¡Abrigat, per compassió!

⚡

De dijous á dijous

Lo comitè de l'organització de la lluita, dirigeix á totes las classes socials d'Europa dels distints reyalmes, un manifest explicant las causas qu'han dat lloch á la sentència executada del ministre rus en Plehve quina responsabilitat assumeix damunt de sí.

L'atreuít y valent document, que 'l traduhím del diari italiá *Avanti!* diu mes que 'l que podríam afegirhi, l'estat qu'han atrapat las cosas políticas á Russia, quin imperi resta agonitzánt.

Diu aixís:

«A vosaltres, ciutadans de l'Europa, que goseu las llibertats més primordials y 'ls drets individuals y polítichs, nosaltres, socialistas revolucionaris russos endressem aquesta crida, que conclou una explicació que vos debém.

Lluitadors soplujats sota la bandera socialista-revolucionaria-internacional, qu'aném á la vanguardia de las masses obreras conscients, som nosaltres per sort quins lo sí polítich de la patria nostra, han tornat en portant-veus de la reivindicació política y social de totes las Russias.

Sí, companys; l'acte sanguinari de justícia, que poch fa s'ha complert y del que 'l comitè central vol assumir tota la responsabilitat enfront l'història y la consciència dels homes civilisats, no es pas un fet solt, ni menys l'obra d'un individu tot sol.

Deliberadament y després de reflexions maduras com pertoca á las grans resolucions, es quan lo partit s'ha cregut obligat á terminar la política barroera del autòcrata efeciu de las Russias, lo ministre de la Governació, com ja avants havia destruít altres instruments d'aquesta política mateixa, aixó es: son darrer predecessor, San-Sipiaguin lo butxi dels montanyenchs; lo príncep Obeleustk, afusellador de treballadors; Bogdanovitch y altres tirans de petits llogarets insultadors-butxins de presoners y deportats polítichs germans nostres.

Maniobrant aixís, lo partit nostre no fa res més que seguir la tradició y la valenta lluita sostenguda per la voluntat del poble en la que Marx y Engel han assenyalat l'avansada de la revolució social-mondia

Wenceslao de Plehve, ha estat ajusticiat p'els motius següents:

Primer; porque just fa vint anys, havia fet morir dins 'ls calabossos de pedra del castell de Pere Pau, als nostres companys de la «Voluntat del poble», sometentlos á persecucions tan violentas, contrari á las lleys del imperi moscovit, que tots moriren víctimas del torment ó de bogeria, originada per una existencia digna del infern dantesch, arrossegant 'ls pochos que restan viús encara una espantosa miseria.

Segon; porque fou ell, qui convertit en tirá omnipotent de Russia, resucitá y agravá la política de fermas represalias, contrari als homes intel·lectuals, operaris y montanyenchs; contra tot lo que pensa, viu y sofreix en aquest desdixat poble rus.

El mateix fou, qui en dos anys de virreynat al Nort feu morir al catafalch ó enterrar viús en las tombas de las ciutadellas, á Belmecheff Lekest,

Gurchouni y tants d'altres valents campeóns del dret y de la llibertat.

Fou ell, qui feu destrossar ab la bala del fusell de sos soldats, cent pits obrers á Ufá, devallar en sang proletaria las pedras dels carrers de las ciutats industrials de las provincias del Sud.

Fou ell qui restablí com institució á las presons políticas, 'ls ultratjes mes denigrants y la mutilació dels presos, fins al punt de fer violar las sevas donas y destrossar els membres dels presos.

Fou ell, qui en lo mohiment agrari de 1902, va fer degollar indefensos montanyenchs, violar sas fillas y sas donas pe 'ls cosachs borratxos, fent recaurer la responsabilitat colectiva del mohiment, dessorbre vilas senceras, cosa may vista desde 'ls temps bárbres.

Tercer; porque fou ell qui volguent deturar las onadas de la Revolució, va atiar 'ls odís entre-mitx de las nacionalitats del imperi, oposant las unas á las altres, destruít la constitució de Finlandia y perseguint ab sanya als armenis, polachs y juheus, promovent contrari aquets darrers, matansas com la de Sant Bartomeu.

Quart; porque fou ell qui volgué entamar á las xarxas de la policia seva, tots 'ls paisos civilisats de l'Europa, volguent qu'adaptesin per tot arreu 'ls modos de fer del czarisme.

Quint; porque fou ell qui seguitne una política abominable, va obligar al Czar á provocar la guerra als japonesos, etjegatne aixís á la Russia desdixada á una de las venturas més funestas que registra l'història, sacrificantne fredament als gusts de sos amichs, la vida de cent mil homes y centenars de millions de rubles, arrancats á la fam y als treballs sobrehumans de tot lo poble.

Per tals delictes contraris al poble y la patria, la civilisació y la humanitat, Plehve fou condemnat á mort y ajusticiat per l'«Organització de la lluita».

Aquest dol, sols s'acabarà ab la desaparició del czarisme, vensut per la nació russa, á la fi lliure.

No cregau pas las calumnias dels partidaris del czarisme, quins tractan de fernos apareixer, com barbres enemichs de la civilisació.

**

No cal pas ferhi comentaris.

CALIXTE PÍ Y XARAU.

Paga de fill

Per dissort una mare 's queda viuda
tenint dos ó tres fills,
y la pobreta per alimentarlos
la seva vida posa ab molts perills.
Be, que 'ls fills se fan grans y ella ja es vella;
Quan arriba aquest cas,
moltas voltas veureu que, pobre mare,
los fills rumbejan y ella, 's mor de fam.

RAMPELLS

LA VUYTADA

(CRÓNICAS ESTIUENCAS)

X y darrera.

Certs 'ls méus pressentiments de la ma anterior vuytada comensém á desfilat altre cop cap á la *Mita* tots aquets mitjos senyors que vením á Vilatana á passarhi cad' estiu 'ls més per darse importancia y fé enveja á n' els vehins y vehinas de la escala que no 's mouhen d' aquí baix porque... no 'ls dóna la gana y porque fán més 'l cop de nits al Passeig de Gracia ghint 'ls harmónichs (?) sons de la militar xaranga, ó escoltant 'l dóls (!) concert de la Creu Roja (¡ey! la banda) que Rambla amunt, Rambla avall, prén la mida de las Ramblas.

¡Ay, si! S' haurán acabat fins l' any vinont las vetlladas literari—musicals aquí á la espayosa quadra del hostel cada dijous entre 'ls brams del ruch ó l' ase, 'ls grinyols de quatre porchs y las aiomas (?) qu' embauma

de la *mesquita*, 'l femer y de l' aygua de la bassa ahónt hi pren banys tothom y á tothom proban ¡caramba!

¡Y ja fá déu anys que hi veig sempre la mateixa d' aygua, que 'é un color vert, morat y está farsida de farda porque hi tira molta gent porquería de las casas!

Jo crech que l' *amaniavent* de l' aygua bruta es molt sana. Ja están llestas per' quest any las excursions y *esqueixadas*, lo seguir festas majors y aplechs d' aquesta comarca, lo di l rosari al carré, fé al café la barrotada, lo perseguir als conills y 'l perseguir á las raspas als cap-vestres pe 'l torrent y l' aná á missa las díadas de festa y aná á pescar als gorchs de la riera ab canya.

La gran vida s' ha acabat de jeure á las margenadas las horas que pica 'l Sol, al llit á las nou y alsarse

de bon matí per aná fins á la vinya.. dels altres y menjar figas de porch al bell peu mateix del arbre

La poesia 's tornarà prosa pura altra vegada ab la vida de ciutat entremitj de fardos, caixas, prés á dins del magatzém y assentat devant la taula del escriptori escribint, fent *numbrus*, rasca que rasca.

S' ha acabat lo fé 'l senyor aquí dalt de Vilatana, senyor *Pepito* per' 'qui, Don *Pepe* de mas entranyas, y *papá* y *mamá* per 'llá y á ma muller *Donya Násia*...

Y tornaré á sé 'l *Japet* sens' tractament de cap classe y tornarém al quint pis tot l' hivern... y encare gracias.

Per lo tant si volen res, ja baixo; passin pei casa.

PEPET DEL CARRIL

Vilatana 4 de Setembre de 1904.

TEATROS

NOVETATS

Ja sóm á la 34ª representació del *vaudeville* titulat *Els allotjats* y per lo que 's veu, lo públich no s' hi fastigueja, ja que casi á diari ompla lo teatro, per lo que la Empresa fá molt bé en repetir la obra, ab tot y abusar de la monotonía del cartell.

Com siga que alguns artistas dels que estrenaren la obra, tenían compromís contret ab altrás Empresas hi ha hagut alguna variant. que per la bona voluntat dels nous artistas, fá que apenas hagi sigut observada, per lo que l' éxit vá sent lo mateix del primer dia.

TIVOLI. — CIRCO EQUËSTRE

Lo dissapte passat fou 'l día senyalat pera comensament de la nova temporada de la companyía equëstre, gimnástica, acrobática, cómica, musical y mímica que dirigeix lo Sr. Alegria.

La funció d' inauguració 's veje extraordinariament concorreguda, així com las dos del diumenge que en conjunt foren tres entradassas.

Los números de més efecte son *los dos Silvas*, bombers portuguessos, y *Mrs. Boller* ciclistas argentins. Los *Silvas* executan travalls verament arriscats, potser massa, y de molt mérit pujant y baixant una

escala que 'l día que perdi son únich punt d' apoyo pot causá la mort dels dos atrevits artistas: y 'ls *Boller* pot dirse qu' han arriat al cap-de-munt dels exercicis ciclístichs, puig han lograt dominar la bicicleta de tal modo, que no sembla sino que formi part de la seva persona, ja que montats sobre d' ella, saltan y fins hi fan tamborellas. Es precis véureho, per créureho.

TIVOLI. — CONCERTS D' EUTERPE

Pera lo próxim dijous festivat de lo Naixement de la Mare de Deu, la llorejada Societat Coral *Euterpe*, anuncia lo sisé concert de la present temporada que lo destina pera benefici de son mestre director Don *Sebastiá Rafart*, y que per deferencia al beneficiat hi pendrán part los distingits artistas *Sra. Vall Rosell* y *Sr. Furés*.

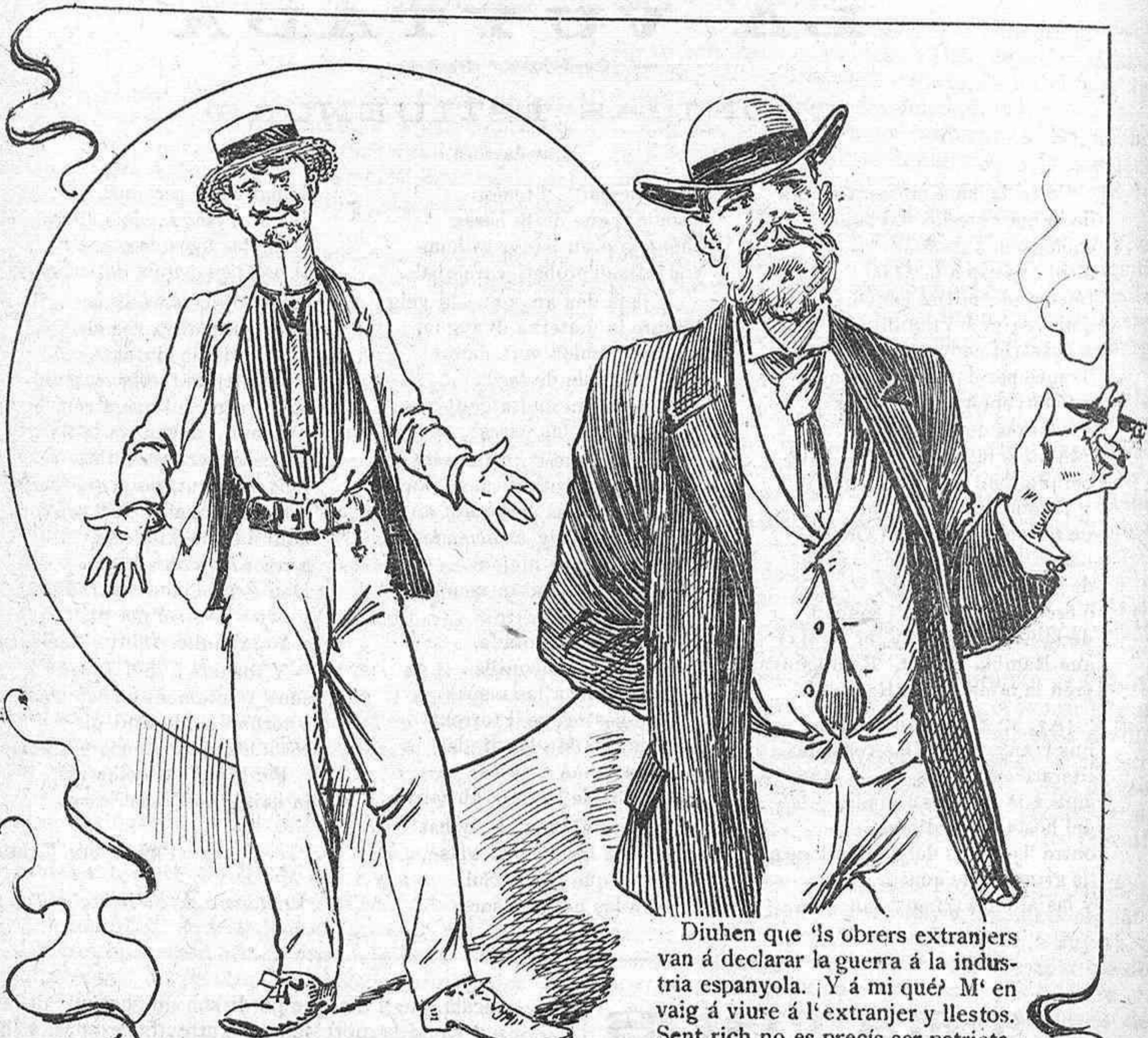
Lo programa será compost de tres parts y en ell hi figuran composicions corals de *Clavé*, *Borrás de Palau*, *Massenet*, *Wagner*, *Ribera (C)* y *Beneficiat* y obras orquestals de *Manent*, *Rafart* y *Bolzoni*.

Las moltas simpatias que ab sa inteligencia y extraordinaria voluntat, ha sapigut captarse tan distingit mestre, fa que esperém veurer un plé en lo día 8 del corrent.

De veras 'ns en alegrarém.

UN CÓMICH RETIRAT.

Menudalla

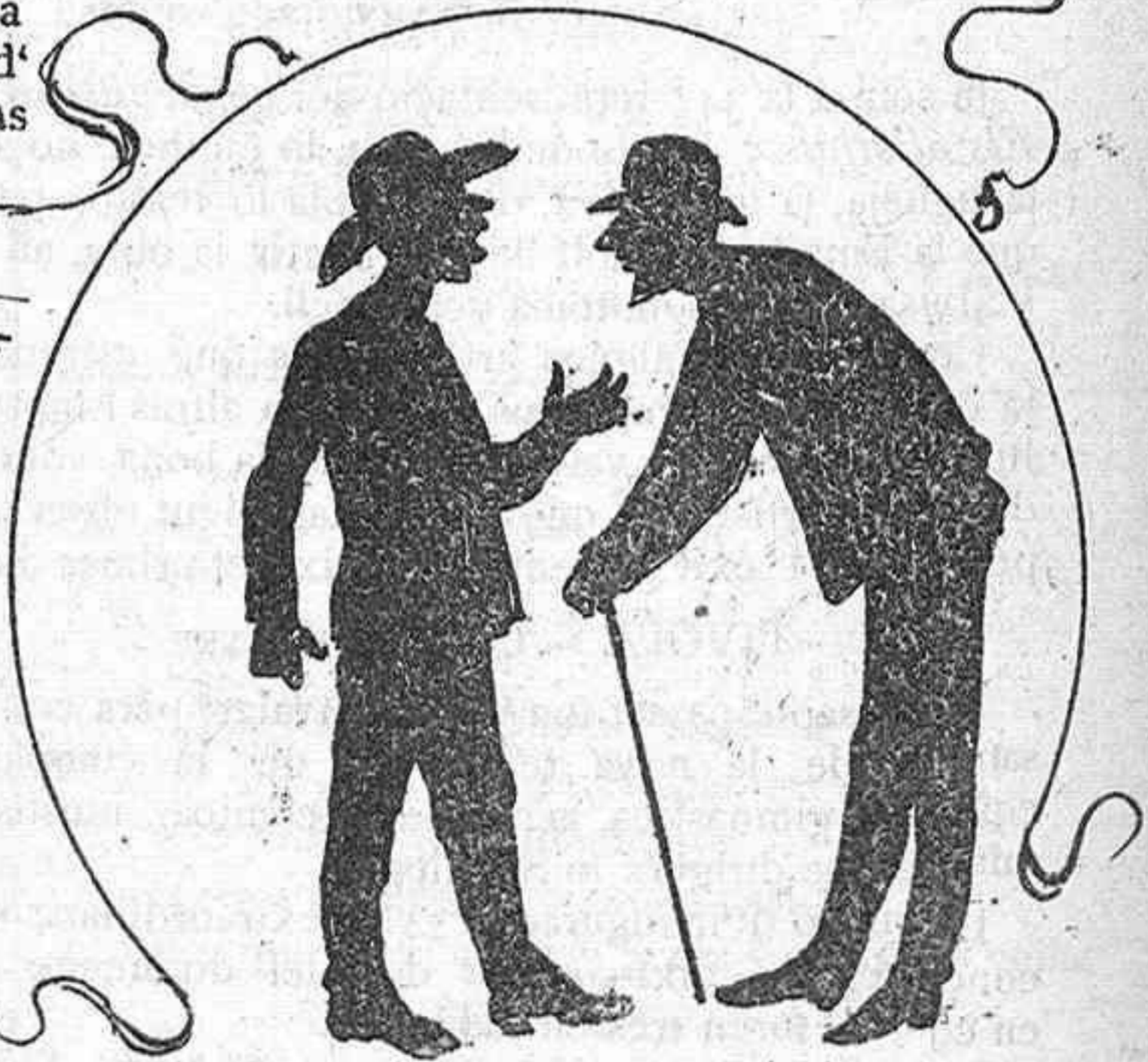

—Va dirme vina quan lo meu marit siga fora; hi anat, pero hi havia dins lo cosí d'ella, que m' ha rebut á patadas. ¡Aqueixas donas ab marit y cosi son perillosas!

Diuen que 'ls obrers estranjers van á declarar la guerra á la industria espanyola. ¡Y á mi qué? M' en vaig á viure á l'extranjer y llestos. Sent rich no es precis ser patriota.

—Es veritat qu' avuy no hi esmorzat pero la espléndida naturalesa ja m' atipa.

—Déixam dos duros que ja te 'ls tornaré.
—¿Per qué 'ls necessitas?
—Vull matarme y necessito una pistola.
—Tirat daltabaix del terrat y aixi no 'm deurás cap favor.

Amor de soldat

—Si m' asseguras que soch lo teu primer amor,
me casaré ab tu, acabat lo servey *malitar*.

—Mira, Toni, encare que crihi no 'n fassis cas...
soch pura com lo día que vaig neixe.

La tenda de casa 'n Quico

— ¡BON dia!
 — ¡Hola, aixerida!...
 — No 'm toqui, ¿ho sent? Ja veurá si ho dich á la seva dona.
 — ¿Y are? ¡Vaya un génit qu' has posat!...
 — ¡Tóquila á n' ella qu' hi té més dret!
 — ¡Ay filla, que t' has tornat esquerpa desd' ahir!
 — ¡Quina barra! Qualsevol qu' el sentís...
 — Se creuria qu' es veritat.
 — ¡Que 'n te poca de vergonya!
 — Ben poca m' en queda, filla, perque al darrera teu l' he ,erduda casi tota.
 — ¡Poca solta! Au, au, despatxim que tinch tart.
 — Si encara no m' has dit lo que volías...
 — Posim un porró de vi de 35 que tiri á pastós, mitja quarta d' oli del que prenc sempre, y dos es-pelmas de deu céntims.
 — ¿Que fas lluminarias aquesta nit?
 — S; ¿que vol venir?
 — ¡D'u m' en guart, prou la dona 'm mataría.
 — ¡Pobretal ja deu estar fresca ab un tipo com vostel
 — ¡Casi, casi, ho endavinas!
 — Com qu' es un *ma gustan todas*...
 — *Paró la rubia m' gusta más*...
 — ¡Si 'm torna á tocá, rebra!
 — ¡Ja trona?
 — ¡Tu, marrech! Deixa escorra la mesura, que l' altre día me vareu fer la grilla.
 — No es estrany, es la marca de fábrica...
 — ¿Encara te la barra de dirho?
 — ¡Com qu' es cert!
 — Tingui, tòrnim lo cambi, cap de trons...
 — ¿Com has dit?
 — Cuyti, home, que m' esperan.
 — ¿Vols un confit?
 — ¡Guardil per la seva dona!
 — Millor, aixís no 't fará mal de caixal.

**

— ¿Que vols, nena?
 — Úia capsa de mistos de cinch céntims que hi hagi un torero á dins.
 — Has errat bola. Deus volguer dir de deu.
 — ¿Qu' hem de fer, que no despatxa ningú á n' aquesta casa?
 — ¡Voy! ¿Que voleu beurer?
 — Poseumen deu de mistela.
 — ¿Ab un got?
 — No; ab porró.
 — Escoltèu, ¿que teniu monjetas cuytas?
 — No, filla, son cruas y del pich negre.
 — No farém pas res.
 — Será per un' altre día.
 — Quico, deume tres unsas de pernil.
 — Ab os?
 — ¡Vos direu!
 — Poseumen cinch de la dolsa.
 — Deu d' escarxat, y un vas d' aygua.
 — ¿Que teniu licor fi per la senyora?
 — Vol una copeta de *Benedictine*?

— No, Ernesto, no 'm fassis pendrer res fort, que no 'm convé
 — ¡Adios! ¿Qué ja la té qu' ha begut oli?
 — ¡Qué se jo lo qu' ha begut! Pòsali qualsevol cosa.

No s' espanti, senyora. Ja li daré un resolis que li farán anar per vall las pessigollas.
 — Ay, Ernesto! ¡que no 'm mati aquest home!
 — Fug, tonta.
 — Aquí ho té. Beguiu tot d' un cop.
 — ¿Qu' es aixó?
 — És aygua naf compost ab herbas de set sangrías, posat á sol y serena, ab un xiquet d' oli d' hes-térich fet per la meva sogra quan tenia divuit anys.
 — ¡Si no 'm moro avuy... ni m'oy!
 — Deu céntims de vinagre y pòsimhi un tap.
 — Val mes lo tap que 'l vinagre. Pòsali tu quan siguis á casa.
 — *Medio cuarterón de salvado. ¿Que no oyes lo que te digo?*
 — ¡Hola Celestina! Bien te podia esperar ayer tarde á Clavé. Que modo de hacerme fer los ninots!
 — ¡Que barra tienes!
 — L barra la tens tu de no venir á la cita.
 — ¡Cállate, perdulario!
 — ¡D; pero ja s' ha ac. bat de fer los gigantes. Si no te buscas un altre que te fassi l' oso...
 — *El oso á mí? Pues hijo, te has metido en un callejon sin salida.*
 — Be be, déjalo correr aixó de la salida; tu lo que quieres es fugir d' estudio porque tienes pó.
 — ¿Yo miedo? ¡Ni que fueses el Carlos VI!..
 — B; ¿que no 'm voleu donar beurer?
 — ¿De qu' es queixa aquest home?
 — De qu' en vuy cinch de la forta, y aquet no me vol despatxar...
 — ¿Que no veyeu que no podeu aguantarvos?
 — ¡Vaya, aneu á pendrer l' ayrej
 — ¡Vet aqui lo que sou vosaltres!... quan teniu un parroquiá... que vos treu la fam de sobre... lo tracteu á cossas... ¡mal agrahits?
 — Au tú, acompanyal á fora. No li donguis tanta audiencia.
 — ¡Bé, no 'm toquis que 'm faltas al respecte.
 — ¡Llargo d' aqui, que l' amo ho mana!
 — Ja m' en vaig, pero tornaré... ¡Vaja!

**

— Ava, home, que ja está prou remenat.
 — ¡Donchs escapsa!
 — Espasas son trunfos!
 — Noy, porta sigalons y tres caliquenyos.
 — Tireu si vòs plau.
 — ¡Fallo!
 — Está clar, si á dins hi ha la manilla... ¡Aixó no es sapiguer jugá!
 — ¡Carrego!
 — ¡Aixís carreguessis sachs de pedra tot lo día!
 — Noy, quins caliquenyos ¡son repatriats!
 — ¿Que potsé 'ls voleu ab faixa?
 — No't deyam res. ¡Cuydat del taulell, que ja tens prou feyna!
 — Vos he triat los més dolents, perque vos durin més.
 — *Escucha tu, resalao. ¿Quieres que te diga la buena-ventura? Echame una perra chica en la palma de la mano, que voy á adivinar lo que te pasará.*

—¡Au per vall, no vingueu á enredar lo joch!
 —S:stachs ensuma, quina fator de oli de maquina.
 —S: van tan brutas! ..
 —Tú rubio, dame una perrica para esta probe
criaturica que no ha comido pan en todo el dia.
 —V ja avall, que feu pudo...
 —¿Que huelo mal? ¡Maldito! Y tu, güen mozo quie
res que te la diga? ¿No me das una perra pa esta
criatnra?
 —S:, teníu. ¡Pero aneusen que 'm porteu mala
 astrug'ncial..
 —¡Qué Dios te dé buena suerte!
 —¡Mes valdria que 'm dès trunfos!...
 —¡L' as de bastos!

—¡Arrastro!
 —No 'n tinch. ¡¡Fallo!!
 —Perdém..
 —Está clar: si no n' sabeu mes de fer mortè que
 de jugá á la manilla, ja podeu anar á pendrer lo sol.
 —¿Que hi tornem?
 —¿Jo? M' acabo lo sigaló, y m' en vaig á donar
 un tom.
 —¿Qu' aneu molt lluny?
 —A donar la volta.
 —Anem, vos acompanyaré.
 —¡Alante!
 —¡Fins á demá!

SANTIAGO BOY

¡Vuit días més al Cel! (1)

TERCERA NARRACIÓ de aqueix *qüento humorístich, (semi-histórich)*
 en la que l' *Autor* explica com s' hi va en aquellas regions

¡Jo presoner! ¿Qui ho diria?
 y perquè? *Per un petó!*

 ¡quantas horas de presó
 y vigilat nit y dia!
 Aquells vuit angels gentils
 que 'm prengueren atrevits,
 segueixen anant vestits
 tots vuit de *guardias civils*.
 Pero, fillets, son tant fins
 qu' en lloch de *máusers*, fan gala
 d' ostentá sota de l' ala
 la blancor dels querubins.
 Jo 'ls hi dich: A b que he faltat?
 Quin *crim* he comés? Qué hi fet?
 Per un *petó* que distret
 vaig fer, foll, enamorat.
 A n' aquí mort de *canguelo*
 me teníu, fá ja set dias
 com si fósseu *policias*
 y aixó la *presó model*.
 Per ser tant *bufóns* m' estranya
 si es pecat lo fer *petóns*,
 no hi haurán may prou presóns
 per *purgá* 'ls que fém á Espanya.
 Puig hi há *manola* que en nits
 de *jaleo*, n' ha fet tants,
 com bocinets de brillants
 hi há en vostre Cel escolpits.
 Y el centinella, —Vá, calla—
 me digué: —Vols compará
 las costums lletjas d' allá
 que per rés hi há una baralla,
 ab aquet Cel tant rodó
 tant tranquil; tant pur; tant net:
 d' un dols somris de Deu fet
 un bell jorn á la tardó.

Val més la presó d' aquí
 que tot lo Parque d' allá.
 —T' ha faltat un moment pá?
 T' ha faltat un moment ví?
 ¿No has tingut á totas horas
 mil angels encantadors
 que ab música, cants y flors,
rondallas encisadoras
 t' han contat vers á la reixa
 que de clavells ben guarnida
 era l' *urna* de ta vida?
 No há vingut *ella* mateixa
 de puntetas, d' amagat,
 sols per véuret un moment?
 No t' ha portat ayguardent,
 puros y rom escarxat?
 No has vist sos bucles hermosos?
 No has contemplat sa hermosura?
 No has vist en eixa *criatura*
 d' hermós front, cabells sedosos,
 un portent, un' obra mestra?
 Contesta, ¡Parla infelís!
 La culpa 't fá está indecís!
 Ni per defensart' ets destra!
 T' ha faltat pollastret may?
 No has menjat bons llagostins?
 No has dormit ab llensols fins?
 No t' ha visitat Sant Blay,
 Sant Jaume y fins Sant Baldiri?
 Donchs, que mes vols . Qu' ella vinga
 y ab sos sospirs t' entretinga
 y ab gran passió sempre 't miri?
 ¡Ay versayre!... la conciencia
 t' ha de remordí, al pensá
 que sempre se sol trová
 trás lo crim, la penitencia.

L' escándol fá com el bróm
 se contagia, s' empalta:
 y un petó que 's fá á una galta
 si 's veu fer, ja 'l fá tothom.
 Y el teu sigué tant terrible,
 que als pochs instants, ja 's besavan
 parellas que s' estimavan
 d' un modo que no es possible.
 Més, vaja; ja prou n' hi há;
 que 'ls lectors de LA TOMASA
 sento jo que tocan l' *asa*,
 y no 'ls vull pas disgustá.
 Créu, bé, noy, que si sabía
 Nostre Senyó 'l que 't dispenso,
 igual que jo un puro llenso
 del cel á mi 'm llensaria.

 —Trucan!.. Qui será?.. la pena
 m' está devorant!.. Valor!
 Si será Nostre Senyor?
 Recristo! .. Si es la *Malena!*
 La guardia fuig' Sols quedém!
 Qu' hermosa! Qu' hermosa está!

 M' obra la porta! Es veu clá
 que vol que juntets estém!
 Dú en son róstre un *Sól* de gloria;
 en son front lo *firmament*.

 Nada! lo dijous vinent
 seguirem aqueixa *Historia*.

MARCELINO SANTIQUOSA

(1) La setmana próxima seguirá,
 encara que plogui.

Gran sorpresa se 'ns prepara
 pe 'ls dias de la Mercè:
 vol vestirse de pallasso
 per veure si 's fan diners.

Contestant una carta

«Me demanas un consell
y estich per no contestarte
puig no sé que aconsellarte
que 't paga tranquilisar;
dius que 'l teu marit t' enganya
teninte mitj olvidada,
que tu estás desesperada,
que morirás de pesar...

«Invocant l' amistat nostra
me preguntas ¿qué faria
si á mi 'm passava algún dia
lo que avuy te passa á tu?
Es molt fácil contestarte:
si la dona m' enganyava
igual pena li aplicava
y ¡en paus! un cop cada hú...

«A n' aquí clá y catalá
l' amich te diu lo que pensa,
crech que per venjar l' ofensa
ja no hi ha millor camí.
Si es que pensas adoptarlo
fent la pau ab qui 't traiciona
escriume, y en poca estona
¡podrás disposar de mi!»

Per la copia,
BALDOMERO BONET

Bibliografía

Figura en la taula de nostra Redacció, lo joguet
cómich en un acte y en prosa titulat *Els Manolos*, ori-
ginal de nostre apreciat colaborador D. Joan Costa
Bonafont, estrenat ab molt bon éxit en la nit del 19
d' Abril 1903 en lo Centro Republicá de la Dreta del
Ensanxe.

Dita obreta se ven á ral en las principals llibrerías.
Remerciém l' envió á son autor.

Tant certl..

Diuhén qu' els borinots rossos
portan sort y jo no ho crech;
puig fa tres ó quatre días
ne passá pel devant meu
un de ros y alas dauradas
en aquell crítich moment
que 'l meu barber afeytantme (?)
me vá tallá mitj clatell.

R.

DESENGANY

A una presumida nena
negra com mon perveni
Lo seu nom... no val la pena
L' apellido .. no 'l vull di.

Atret com per la sirena
vareig córre á tos peus, nena,
un jorn ab l' ánima plena
de fé, esperansa y amor

Per més que duri ma vida
no podré, dona envilida,
clourer jamay la ferida
que vas obrir en mon cor.

De fé, per tú no me 'n resta
la esperansa, está ben llesta
y ma consciencia detesta
á 'l amor si no es lleal.

Bonich pervindre 'm sonreya,
mentres tas paranlas creya:
ni en tas miradas hi vey
ton esperit informal.

Maleesch lo jorn y l' hora
que ta vista temptadora
ab la mía fantaseadora
tant fortament se vá uní.

Per qui té lo cor sensible
ta mirada es molt temible;
es sens dupte mes terrible
que la destrá del butxí.

No trovo pas cap excusa
pera disculpa á ma musa
que compará á una *Medusa*

ab un angelet del Cel,

Cert que lo teu tipo encanta
mes... resultas ¡Verge Santa!
hasta fins dir' ho m' espanta
un instrument de *Luzbel*.

Ves seguint esta carrera,
dona falsa, trapacera,
que al final d' ella, t' espera
potser un' altre aymadó

Pots trovar qui mes te mimi
qui 'ls petóns no t' escatimi,
pero qui com jo t' estimí
ó bé t' hagi estimat, no.

Divago sens nort ni guia
en una llarga agonía;
per ma dissort l' alegria
ha fugit per no tornar.

Com aucell tancat en gabia
visch mal-humorat, ab rabia;
Qui tingué la pensa sabia
y te pogué olvidar...

Veyent que molt trist vivía
me varen preguntá un dia
los companys perque sufría;
jo 'ls hi vaig dir lo següent:

Terrible pena me mata
desde qu' una dona ingrata
m' ha enganyat. Vaja prou *lata*
Malvinatje 'l món dolent!

Com qu' es *lata* aixó que 't dono,
aquest assumpto abandono

y consti que are enrahono
per dir sols la veritat.

Per una de tas companyas
valentme de moltas manyas,
he sapigut tas hassanyas
que per cert m' han agradat.

Sé que passas y traspasas
molts carrers y algunas plassas
y que vá seguint tas passas
no dich qui, perque ja ho sabs.

Mentres te segueix la pista
te creus fé un' altre conquista
pero clar salta á la vista
que 't pensas cols y son naps.

Per fer goig ¡quins compromisos!
portas los costats postissos,
també se 't fán fonedissos
los pits quan vás al treball.

Si acás sapigués ton pare
que t' *estocas* tant la cara
me sembla que ab una vara
te trencaria. . 'l mirall.

De cosas tevas y cassos
ne sé forsas, á cabassos
podria tirarten pe 'le nassos
pero veus, no vull dir ré.

Si lo dit te mortifica
pots pensar nena bonica
que aquell que més te critica
es qui menys te pot havé

J. CATALA CARBONELL.

Gat escarmentat

—¿Que no patina vosté, Ceira?
—Ja hi tingut tantas *caygudas*, que temo caure
un' altra vegada.

V. Serra

Los obrers francesos é italiáns tractan de declarar lo *boycottage* als géneros de procedencia espanyola.

A Perpinyá, á Tanger y á Marsella s' han celebrat mitins pera arribá aviat á la guerra al comer espanyol, lo qual vol dir que sols nos faltava aquesta gota d' aygua pera acabar de foradarnos.

Pera que 's vegi las proporcions que 'l perill va adquirint, bastará á dir que la Cámara de Comers espanyola de Cette ha dirigit al nostre Govern un comunicat que en síntesis ve á dir: que 'ls treballadors del moll d' aquella ciutat han acordat aplicar á Espanya 'l *boycottage*, lo qual es prou aterrador.

Lo delegat de la Borsa de dita població ha manifestat qu' ell y 'ls seus companys protestan enérgicament de las torturas que se suposa van sufrir los seus companys d' Alcalá del Valle: que creyan que després dels torments de Montjuich, qu' horroritzaren á totas las nacions civilizadas, havian acabat á Espanya 'ls procediments inquisitorials, y que tota vegada, que no ha suc'ehit aixís, han decidit plantejar lo *boycottage*, ó siga la guerra als productos espanyols.

Aquesta decisió no cal dir que ha de ser de fatals conseqüencias pera la nostra patria.

Lo polvorí está á punt d' inflamarse. En podém donar las gracias als governants que creuen que com los negrers han d' anar sempre ab lo fuet á la má.

Las grans violencias portan las grans revolucions.

La Diputació provincial, una Corporació que fins fa poch havia sigut un modelo de bona administració, adoleix ja de tots los defectes de nostra Corporació municipal.

La Diputació, qu' avants que tot ha de tenir en compte 'l foment de las vías de comunicació, ha adulterat ja 'ls seus presupuestos y ja 's dona 'l cas alarmant de que pera novas carreteras ó reparació de camins vehinals, consigna respectivament 150.000 y 100.000 pessetas; y, en cambi, pera las Esquadras de Barcelona, la xifra de pessetas 305 915'50; pera empleats 393 744'81; pera 'l culto y clero de la Casa de Caritat 45 817'50 pesetas y pera 'l de la Casa de Maternitat 3.940 pessetas

¿Qué tal?

Ja devian quedar descansats los que confeccionaren lo presupost de la Diputació provincial. Desgraciadament no hi quedarán tant los que tingan de circular pera las carreteras qu' están á cárrech de la mateixa.

Y are preguntém nosaltres:

¿Que no hi ha diputats republicáns á la Diputació?

Si n' hi han, (que a'guns ne van sortir en las eleccions) qué fan ab sa passivitat?

¿Que també s' han tornat *conills de guix*?

Pera fer diners de qualsevol manera pero ab la certesa de quedar dins de la impunitat, no hi ha com ser diputat ministerial.

Existeix un tal Bañon, un diputat famós que va tallar fraudulentament uns pins d' un bosch del Estat lo qual li valgué alguns millóns.

Lo que 's mereixia un cástich, 's veu qu' ha q' edat en la indiferencia, puig no fa gayre, que ha repetit 'l operació 'l tal Bañon, sino ell precisament, un representant seu.

Aproposit d' aixó diu *El Defensor de Granada*:

A hir se reberen noticias á Granada d' una *tallada* fraudulenta de fusta que se suposa realisada en las montanyas comunals de Baza. Segons las noticias á que 'ns referim, s' está fent, prop del *cortijo* de Piñón, per mes de cent homes manats per D. Andreu Pio Fernandez, vehí d' A'box, una segona *tallada* de fusta, sense estar acabat encare 'l procés instruit pe 'ls tribunals á consecuencia de la primera *tallada*.

Sembla que 'l governador ha prés cartas en l assumpto y que tracta d' instruir un expedient pero aixó serà com tirá una gota d' aygua al mar: puig al cap de vall los arbres quedarán tallats y 'l Bañon de marras se quedarà ab los quartets que ha produhit la venda.

En las nacions ahont tals pillerías passen, precis es que hi hagi uns grans governants.

En los mataderos municipals, tal vegada perque son establiments ahont se mata, hi han existit sempre molts *malons*.

A quecs fulanos, sense respectar jerarquias ni veus de mando, quan bé ls hi sembla, abofetejan al primer empleat que 'ls passa pe 'l magí.

Fa pochos dias qu' un d' aquets guapos va *clavar* la gran palissa á un matarife, deixantlo sense sentits.

Lo jefe Sr. Espinosa y 'l concejal Sr. Vilá s' enteraren del fet, y en lloch d' imposar un correctiu al *guapo*, callaren com uns difunts, com si tinguessin por de que arribés hasta ells alguna *bufa* esguerriada.

Potser si que 'l *guapo* hauria portat la seva ossadia fins á n' aquest extrém, pero es precis que sápigam lo Sr. Espinosa y 'l Sr. Vilá que 'ls que tenen por, no poden desempenyar certs cárrechs.

Qui no tinga talent ni valor pera fer justicia, que s' en vaji á caseta.

En lo Certamen literari humorístich de La Bisbal ha obtingut la Flor natural nostre estimat redactor *de casa* 'l popular poeta festiu en Joseph Barbany (*Pepet del Carril*) per son idili *L' amor al bosch*.

També hag anyat en 'lo mateix Certamen lo tercer premi per sa satirica composició en vers *Entre mascles y femellas*

No cal dir que 'ns alegrém per la part que 'ns toca del nou trió literari de nostre *Pepet del Carril* á qui felicitem de tot cor novament, perque ja hem perdut el compte de las felicitacions que li hem tingut que donar per la muñió de premis y diplomas guanyats en públics certamens.

Molt nos plau donar compte del triunfo obtingut per la senyoreta Antonia Redó, en lo concurs musical organiat per la societat Iberia de Lisboa, ab unas inspiradas melodias que portan per titul: *La música es el lenguaje universal* en las quals se revela una notable compositora. Aquet trió puja de graus si 's té en compte que la novella artista sols té 14 anys.

Com que no hi ha deixeples sense mestre, y 'l de la senyoreta Redó, ho es lo reputat professor D. Gonzalo Sánchez

hem de felicitar á n' aquet per l' honor alcansat per sa deixepa á qui ha ensenyat ab tanta perfecció. Y finalment, s' ha de felicitar també, y de veras, al pare de la senyoreta Redó, lo qual desempenyant lo modest càrrech de subcabo de la Guardia municipal s' ha imposat una pila de sacrificis pera que la seva filla pogués anar avant en sa carrera. Desitjém veure recompensats aquets sacrificis y molta gloria y bon profit pera l' artista que tan be comensa.

*

Diu qu' aviat se repartirán á la parada corresponent del tranvia del Passeig de Gracia uns números d' ordre que donarén preferencia pera ocupar lo cotxe á las personas que vagin directament fins á la Bonanova; puig ara 's dona el cas que molts dels cotxes destinats á n' aquest punt, qu' al sortir de la Plassa de Catalunya van plens portan molt pòchs ó cap viatjer qu' arriui al terme del viatge.

Creyém que lo mateix s hauria deferá la Plassa de Santa Ana, ab los cotxes que van fins á la Plassa d' en Rovira, puig passa molt sovint que s' ompla de personas qu' han de baixar avants de la Travessera, y s' en quedan en terra moltas, especialment senyoras y las d' edat, que si á ma vé ja fá un quart d' hora qu' esperan un cotxe que vagi hasta 'l terme de la línea.

A veure si tot aixó serà aviat un fet.

*

Tot lo que siga atacar lo curanderisme ho considerém d'un gran bé pera la humanitat; y per aixó no hem deixat may la xurriaca pera castigar als ignorants qu' ab bálams y potingas embaucan als candis.

¿A n' aquet capellá Muzás, que 's diu que té á casa seva un dipòsit de medicaments qu' ell mateix prepara, per qué no se li tallan las alas ó 'l manteu, d' una vegada?

Ultimament aquet *ministre* del Senyor (Senyor Deu meu!) ha ensarronat á un pobret que tenia un mal á la cama, aplicantli un medicament contrari, y, molt serà, que 'l pacient no tingui d' anar ab crossas.

Afortunadament un metje ha denunciat lo fet, y potser lo tal capellanet acabarà las sevas aficions curanderils.

Es d' esperar així per decoro del públich de Barcelona.

Correspondencia

Noy Gran: Com á poeta resulta molt.—Llisorgas: No 'ns vingui ab orgas. — Pau Palau: No 'n digui epigramas de lo que 'ns envia, diguin bestiesas. — Amoros: Anirá — Anton Pons Del: No pot negarse que l' article de vosté te cert interés, pero esta tan mal desarrolat.— J. Montabliz: Si no m' equivoco la poesia «Plany» ja me l' havia remés y li havia contestat que no m' agradava.—Pepet de Vilafranca: Publicarém «Amorosida» y «La Tempesta» Fraret: Lo que m' envia es dolentot: Primo: Los primos serian los nostres llegidors, si publicavam las tontadas que 'ns ha remés.—Pobre de solemnitat: ¡Deu l' ampari, germá...—Maggarrufas: Li publicaré l' article, si vosté m' autorisa per arreglarho y 'm queda temps per ferho.

Quedan cartas per contestar.

L' únich

Recorreu ab atenció
del globo tots los cantóns
seguíu bé tots los recóns
hont de gent hi hagi llevó
y desde aqui os juro jo
que per mes que procuréu
en cap país trovaréu
un trist mortal que vos digui
que en aqueix mon felís, sigui
poch ni molt, á fé de Deu.

Al pelat, al trist mortal,
al que dia y nit travalla,
al teler, á la fornalla,
al terrós ó al mineral.
Al obrer en general
que s' afarta de fargá
per guanyá un bossí de pá
miserable y estantís,
preguntéuli si es felís
y ab un «no» vos responderá.

Al burgés, al millonari
al que sols viu ab l' afany
de fer progressar tot l' any
lo seu fabulós erari.

Al que sols sent lo desvari
de guanyar un milló mes,

com la febre dels dinés
no lo deixa sossegá
res li aneu á preguntá
perqué tampoch felís es.

Al sabi, al que sols viu
per l' estudi y per la ciencia,
al que passa la existencia
de lo saber al cultiu.
Al que lluyta sempre actiu
per apendre un xiquet mes
y entre llibres y papés
se transtorna la carbassa,
res li digueu. puig sab massa
y felís tampoch ho es.

Al tanoca, al ignorant,
al talós, al ignoscent,
que no coneix si ve 'l vent
de ponent ó de llevant,
al que ignora tot lo gran,
tot lo util, tot lo inmens,
aixís com los elements
que tanca dins del seu cap,
deixeulo de poch que sab
de felís tampoch ho es gens.

Al lleal, al home honrat,
al prudent, al justicié,
al que dins son cor hi te
tot un tresor de bondat

Al que may obra ab maldat
mal se tracti de un contrari,
quan per tot veu tant falsari
que falta á las lleys de Deu
fins lo riure li sab greu
y no es felís, ni pensarhi.

Al fals, al vil, al dolent,
al malvat, al embustero,
al que tan sols te salero
per enganyar á la gent.
Al que continuadament
no 's busca sinó enemichs
puig traheix pobres y richs...
al que malts sentiments té
deixeulo, perque també
gosa poch y te fatichs.

No mes un, sols un n' hi ha,
que no ho sembla y felís es,
no te palaus, ni dinés,
pero tampoch va á captá.
No 's manat, ni vol maná,
y lliure de l' ambició,
la vida no li fa pó
ni tampoch tem á la mort
y aqueix que te semblant sort
sabeu qui es?... Donchs, soch jo!

EMILI REIMBAU PLANAS

Un cassador desanimat

—¿Que no vols cassar mes, Macari?
—¡Ay, filla! Desde que m' has ensenyat aquelli
cunill tan bonich que no m' has deixat apuntar, que
casso de fástich.